

Program regenerace městské památkové zóny Třebíč

Aktualizace 2022

1. Obsah

1. Obsah	2
2. Úvod.....	3
3. Program regenerace městské památkové zóny Třebíč.....	4
4. SWOT analýza	7
5. Demografické údaje	8
6. Aktuální stav územně plánovací dokumentace.....	8
7. Městská památková zóna Třebíč	8
7.1. Vyhlášení Městské památkové zóny Třebíč.....	8
7.2. Území Městské památkové zóny Třebíč.....	10
8. Ochranné pásmo městské památkové zóny Třebíč.....	13
9. Drobná změna hranic statku UNESCO	13
10. Kulturní památky na území Městské památkové zóny Třebíč – zhodnocení jejich stavebně technického stavu.....	16
10.1. Městská památková zóna Třebíč	16
10.2. Zhodnocení stavebně technického stavu kulturních památek na území Městské památkové zóny Třebíč	17
10.3. Vlastnické vztahy	20
10.4. Plánované akce obnovy kulturních památek na území Městské památkové zóny Třebíč v období 2022 - 2026.....	23
11. Financování obnovy památek.....	24
11.1. Stát – Ministerstvo kultury	25
11.1.1 Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón v letech 2018 - 2021	25
11.1.2 Program záchrany architektonického dědictví	26
11.1.3 Program obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností	27
11.2. Kraj Vysočina.....	27
11.2.1 Program Památkově chráněná území.....	27
11.2.2 Program Památky	27
11.2.3 Program UNESCO.....	28
11.3. Město Třebíč.....	28
11.4. Vlastní prostředky	28
12. Závěr.....	28

2. Úvod

V roce 1992 bylo vydáno Usnesení vlády České republiky ze dne 25. 3. 1992 č. 209 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Program je projevem vůle vlády České republiky napomoci záchraně a rozvoji nejcennějších částí našich historických měst vytvořením organizačních, informačních i ekonomických podmínek k jejich komplexní regeneraci. Smyslem této regenerace je nejen rehabilitace kulturních hodnot a ozdravení životního prostředí měst, ale také vytvoření atraktivních ohnisek rozvoje podnikatelských aktivit. Cílem programu je aktivizovat města k jejich regeneraci a všestranně jim napomáhat při přípravě, zpracování a realizaci městských programů regenerace.

Město Třebíč se přihlásilo k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón v roce 1993. Funkci pracovní skupiny, ve smyslu Zásad Ministerstva kultury ČR plnil do roku 2007 Fond Třebíč, v jehož vedení mělo město Třebíč své zastoupení.

Zastupitelstvo města Třebíče na svém zasedání dne 19. 4. 2007 rozhodlo v souladu s § 84 odst. 2 písm. f) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění, o ukončení členství ve Fondu Třebíč, o. p. s. Na stejném zasedání Zastupitelstva města Třebíče byl schválen Harmonogram transformace pracovní skupiny pro regeneraci Městské památkové zóny Třebíč a personální obsazení této skupiny. Personální složení Pracovní skupiny pro regeneraci Městské památkové zóny Třebíč je po stránce profesního zastoupení stabilní, průběžně se obměňuje pouze personální složení.

Aktuální složení pracovní skupiny je následující:

- Ing. Pavel Janata – vedoucí pracovní skupiny, radní, místostarosta města Třebíče
- Miloš Hruža – radní, místostarosta města Třebíče
- Ing. arch. Olga Čermáková – vedoucí oddělení památkové péče odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Krajského úřadu Kraje Vysočina
- MVDr. Pavel Heřman – odborná veřejnost
- Ing. Petra Hartmanová – odborná referentka odboru rozvoje a územního plánování Městského úřadu Třebíč
- Mgr. Lenka Zahrádková – odborná referentka na úseku státní památkové péče odboru školství a kultury Městského úřadu Třebíč

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Třebíč navazuje na aktualizaci dokumentu z roku 2018. Následující aktualizace je plánována v roce 2026.

Z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón mohou vlastníci nemovitých kulturních památek příp. movitých kulturních památek (pevně spojených se stavbou, jako jsou např. oltáře a varhany v kostelech, pokud je tato stavba kulturní památkou) stojících na území Městské památkové zóny Třebíč (dále též MPZ Třebíč) získat dotaci na obnovu památek.

Finanční příspěvky v Programu lze využít na obnovu kulturních památek ve vlastnictví měst, církví, jiných právnických a fyzických osob, příp. krajů. Příspěvky v rámci státní podpory

Programu se poskytují za účelem záchrany, zachování a zhodnocení památkových hodnot. Příspěvky poskytované v Programu jsou přísně účelové, mohou být použity jen na úhradu prací zabezpečujících uchování souhrnné památkové hodnoty kulturní památky, nikoli na modernizace a jiné úpravy prováděné v zájmu jejího vlastníka, ani na práce investiční povahy.

Při výběru objektů a stanovení výše příspěvků se sleduje zásada finanční účasti a zodpovědnosti všech zúčastněných: vlastníka nebo uživatele, města a státu, popř. kraje. Přitom se sleduje vynaložení všech finančních příspěvků poskytnutých z veřejných zdrojů na jednotlivé akce během kalendářního roku. Příspěvek z Programu nesmí být poskytnut na tutéž akci obnovy kulturní památky, na kterou je poskytován účelový příspěvek v rámci ostatních programů MK na úseku státní památkové péče.

3. Program regenerace městské památkové zóny Třebíč

Program regenerace Městské památkové zóny Třebíč si klade následující cíle:

- stát se otevřeným, pravidelně aktualizovaným dokumentem strategické povahy, jež bude po svém schválení Zastupitelstvem města Třebíče rozhodujícím podkladem pro koncepční řízení dalšího pozitivního rozvoje území Městské památkové zóny Třebíč,
- být jedním z nezbytných podkladů pro čerpání finančních prostředků z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón,
- sledovat stav stavebního fondu a kulturních památek na území Městské památkové zóny Třebíč a ochranného pásma Městské památkové zóny Třebíč.

Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

Financování obnovy kulturní památky je v rámci tohoto Programu vícezdrojové: skládá se z podílu vlastníka, státního podílu a podílu města. Zásada přiměřené finanční účasti na obnově kulturní památky se odvozuje z ceny stavebních, popř. restaurátorských a jiných prací této obnovy sjednané se zhotovitelem díla na příslušný rok a doložené smlouvou o dílo, přičemž výběr zhotovitele díla musí být proveden v souladu s obecně závaznými předpisy v oblasti zadávání veřejných zakázek. Závazné finanční podíly dotčených subjektů na akci obnovy kulturní památky se stanoví takto:

Zdroje	Města, kraje	FO, PO, církve
Prostředky vlastníka nebo uživatele, případně jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
Rozpočet města	0	min. 10 %
Prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

V mimořádných případech obnovy kulturních památek a při obnově národních kulturních památek jsou možné výjimky ze stanovených podílů.

Aktualizace Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón na příslušný rok

Město od konce léta do podzimu příslušného kalendářního roku realizuje tzv. průzkum zájmů mezi vlastníky kulturních památek o dotaci na obnovu kulturních památek v následujícím kalendářním roce. Vlastníci nemovitých kulturních památek mohou projevit zájem o zapojení do Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón vyplněním dotazníku.

Z údajů získaných z dotazníků pak vychází zpracování aktualizace Programu (podzim předcházejícího roku) pro konkrétní rok a určení předpokládané výše požadovaných finančních prostředků. Zhodnocení požadavků a potřeb na obnovu kulturních památek vychází ze stanovených kritérií, jimiž jsou např. způsoby obnovy, restaurování, záchrana poškozených objektů, statika objektů, stav fasád a zachování původních prvků. Program schvaluje Zastupitelstvo města Třebíče.

Vše je zpracováváno v souladu s úplným zněním Zásad Ministerstva kultury České republiky pro užití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón č. j. MK 78.596/2018 OPP ze dne 7. 12. 2018.

Na jaře příslušného kalendářního roku, kdy bude obnova realizována, podávají vlastníci žádost formou tzv. souhrnných přehledů a žádostí o státní dotaci, které jsou odeslány Ministerstvu kultury ČR spolu se žádostí města o poskytnutí dotace.

Nutné doklady k předložené žádosti:

- doklad osvědčující vlastnické právo ke kulturní památce (aktuální výpis z katastru nemovitostí, snímek katastrální mapy (ne starší 6 měsíců),
- závazné stanovisko orgánu státní památkové péče (upozorňujeme na včasné podání žádosti o vydání závazného stanoviska),
- protokol o výběru zhotovitele díla v souladu se zák. č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění, popř. zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, je-li výběrové řízení tímto předpisem stanoveno,
- smlouva o dílo (zde je třeba výslovně uvést identifikaci kulturní památky, druh a rozsah prací, termín provedení prací, cenu bez a s DPH),
- kopie dokladu o aktuálním bankovním spojení vlastníka (výpis z účtu bez finančních údajů,...),
- položkový rozpočet na obnovu té části kulturní památky, na kterou se žádá o dotaci,
- povolení k restaurování – v případě provedení prací restaurátorem,
- fotodokumentace současného stavu památky nebo jejích částí podle rozsahu prací, ke kterým se váže žádost o dotaci,
- doklad s aktuálními údaji osvědčující legální existenci žadatele (např. výpis z obchodního rejstříku,...),
- doklad o ustanovení statutárního orgánu (např. jmenovací dekret,...),
- plná moc.

Z uvedených skutečností vyplývá, že má-li vlastník zájem zapojit se do Programu, měl by počítat s včasnou přípravou, tj. včasnou přípravou projektu a rozpočtu prací, s podáním žádosti o vydání závazného stanoviska, ohlášením prací stavebnímu úřadu, příp. získáním stavebního povolení.

Souhrnné přehledy a žádosti o státní dotaci jsou předloženy k podpisu vlastníků objektů a doplněny údaji o jednotlivých akcích obnovy, které předloží vlastníci městu. Formuláře

souhrnných přehledů budou s doklady potvrzeny určenými institucemi státní správy a státní památkové péče, zástupcem místní pracovní skupiny pro regeneraci a Národním památkovým ústavem.

Vždy počátkem roku, pro který je aktualizace Programu připravována, obdrží město informaci od Ministerstva kultury ČR o celkové výši státní dotace na daný rok. Poté je připraven návrh rozdělení finančních prostředků z Programu mezi akce, které byly do Programu za město Třebíč zařazeny, a určena výše podílu města na příspěvku. Město uzavře smlouvu s vlastníky kulturních památek, kterým byla rozhodnutím ministerstva kultury dotace přidělena.

Při obnově kulturní památky je povinen vlastník kulturní památky informovat pracovníky úseku památkové péče městského úřadu o prováděných pracích a případně svolat kontrolní den na stavbu.

Po dokončení obnovy dané památky bude vlastníkovi poskytnut finanční příspěvek. K vyúčtování finančního příspěvku musí vlastník předložit doklady, které budou obsahovat kopie faktur (odsouhlasených příjemcem), vystavených zhotovitelem díla, včetně rozpisu fakturovaných prací. Fakturované práce musí odpovídat účelu příspěvku. Faktury musí být vystaveny na příjemce příspěvku. Příjemce je dále povinen k proplacení podílu poskytovatele doložit doklady o zaplacení vlastního povinného podílu. Všechny předkládané faktury – daňové doklady – musí splňovat předepsané náležitosti v souladu s platnými předpisy, jinak nebudou akceptovány. Proplácení finančních příspěvků bude prováděno výhradně prostřednictvím peněžního ústavu. Vyúčtování příspěvku musí být provedeno do konce daného kalendářního roku.

Obnova památky musí být provedena v daném kalendářním roce, pro který byla zařazena do Programu, a musí být realizována v souladu se závazným stanoviskem orgánu státní památkové péče.

Harmonogram programu:

1. Odevzdání Anketního dotazníku (podzim předchozího roku).
2. Na jaře daného roku aktualizace žádostí do Souhrnných přehledů a žádostí o státní dotaci.
3. Do konce roku je vlastník kulturní památky povinen předložit vyúčtování o realizaci akce obnovy kulturní památky.

4. SWOT analýza

Ochrana kulturních a historických hodnot

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výjimečný kulturně-historický potenciál • Význam Třebíče - UNESCO, MPZ • Mimořádné kulturně-historické bohatství města s památkami zapsanými na Seznam světového dědictví UNESCO • Jedinečný a obecně uznávaný genius loci • Spolupráce měst a míst zapsaných na Seznam světového dědictví UNESCO na národní i mezinárodní úrovni • Pregnantně stanovené hranice jednotlivých částí památky světového dědictví UNESCO, po tzv. menší úpravě hranic schválené Výborem pro světové dědictví v roce 2018 • Potenciál historické městské krajiny s výrazným fenoménem vnitroměstské a příměstské zeleně, toku řeky Jihlava a jejich přítoků, náhorní plošiny Hrádku • Koncepční přístup k rozvoji města a iniciace rozvojových projektů • Existence dotačních zdrojů na obnovu památek • Změna č. 1a Územního plánu Třebíč • Úprava provozu na místních komunikacích v Třebíči, Parkoviště na ulici Pod Zámkem, Žerotínovo náměstí a Židovská čtvrť (platnost od 01.01.2021) • Ochranné pásmo Městské památkové zóny Třebíč a jeho podmínky • Dostatečný počet a kvalita Informačních center • Modernizovaná dopravní infrastruktura (terminál, propojení vlakové a autobusové dopravy) • Atraktivní nabídka širšího regionu v oblasti cestovního ruchu 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Městská památková zóna Třebíč (nedostatečná plošná ochrana z titulu městské památkové zóny není schopna dostatečně chránit hodnoty komponenty 001 Židovské čtvrti v Třebíči) • Trvalý nedostatek parkovacích míst v MPZ Třebíč • Absence odstavných parkovišť mimo hranice MPZ • Stárnutí populace • Trvalý pokles počtu obyvatel • Snižující se počet rezidentů v historickém jádru města • Nedostatečná právní ochrana hospodářského zázemí bývalého zámeckého komplexu („pouze“ ochranné pásmo Městské památkové zóny Třebíč) • Absence přímých ustanovení o světovém dědictví UNESCO v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění • Židovská čtvrť – problémy spojené s údržbou atypických systémů kanalizace, vodovodu a protipovodňového systému • Židovská čtvrť – problémy spojené s údržbou netypické kamenné pochůzné plochy ve veřejném prostoru
<p>Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Revitalizované Karlovo náměstí • Využití stávajících dotačních nástrojů ČR a především EU • Realizace integrovaných projektů • Spolupráce tří lokalit zapsaných na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví v Kraji Vysočina a podpora Kraje Vysočina • Spolupráce města s podnikatelskými subjekty • Revitalizace městského parku na Hrádku • Realizace obchvatu, odvádějící dopravu z centra města • Snížení vlivu dopravy v klidu na území MPZ • Zachování industriálního charakteru budov hospodářské části východního křídla židovské čtvrti • Spolupráce s hasičskými sbory z okolních obcí při výstavbě mobilních protipovodňových zábran • Židovská čtvrť – zlepšení systému odpadového hospodářství 	<p>Ohrožení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vandalství v podobě posprejování objektů (nejsou známy známky antisemitismu v Třebíči) • Dopravní přetížení historického centra a židovské čtvrti i přes restriktce přijaté v roce 2020 • Degradace objektů z důvodu zanedbané údržby • Riziko nevhodné transformace hospodářské části východního křídla židovské čtvrti • Možný tlak na zástavbu náhorní plošiny Hrádku • Riziko nevhodné transformace dvorních traktů historických židovských domů • Tlak na realizaci půdních vestaveb v židovské čtvrti • Problematické majetkové vztahy v hospodářské části východního křídla židovské čtvrti

5. Demografické údaje

Současný počet trvale žijících osob v Třebíči k 01.01.2022 činí 34 703. Počet obyvatel ve městě každoročně mírně klesá, vývoj počtu obyvatel od aktualizace v roce 2018 je znázorněn v následující tabulce.

Rok	Počet obyvatel
2018	36 050
2019	35 740
2020	34 763
2021	34 703

6. Aktuální stav územně plánovací dokumentace

Územní plán Třebíč

Dne 01.10.2020 nabyl účinnosti Územní plán Třebíč, následně dne 16.02.2022 nabyla účinnosti Změna č. 1a Územního plánu Třebíč. Zpracovatelem této územně plánovací dokumentace byla společnost PS studio s.r.o., Revoluční 999/24d, 691 45 Podivín. Zodpovědným projektantem byl Ing. arch. Pavel Šemora.

[Úplné znění Územního plánu Třebíč](#)

Regulační plán centra města Třebíče (schválení návrhu 15.12.2001)

projektant: Ing. arch. Pavel Šimeček

Vydaná změna dokumentace: Změny III RP centra města (návrh vydán 16.04.2009, OOP nabylo účinnosti 28.05.2009); projektant: Ing. arch. Milan Grygar; řešení změny: aktualizace dokumentu v území podzámecké nivy dle připravované projektové dokumentace.

7. Městská památková zóna Třebíč

7.1. Vyhlášení Městské památkové zóny Třebíč

Městská památková zóna Třebíč byla prohlášena Vyhláškou Jihomoravského krajského národního výboru v Brně o prohlášení území historických jader měst za památkové zóny ze dne 20.11.1990 (dále jen "Vyhláška").

Předmět zájmů státní památkové péče na území městské památkové zóny Třebíč, definuje:

Čl. 2 odst. 2 Vyhlášky: Účelem prohlášení památkových zón je, v rámci rozvoje uvedených měst, zachovat kulturně historické a urbanistické hodnoty jejich historických jader, jako organické součástí životního prostředí a kulturního dědictví.

Dále

Dle čl. 4 Vyhlášky jsou předmětem státní památkové péče v zónách: *cit:*

- a) historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry včetně povrchu komunikací, historického podzemí,
- b) panorama zóny a hlavní dominanty v blízkých i dálkových pohledech,
- c) nemovité kulturní památky,
- d) objekty dotvářející a určující charakter zóny,
- e) veřejná a vyhrazená zeleň,
- f) ostatní objekty v zóně.

Dále

Dle čl. 6 odst. 2 Vyhlášky je pro stavební činnost a další činnost v zóně stanoveno, *cit.:*

a) **výstavba, doprava a rekreace se provádějí v souladu s účelem zóny, k tomu jsou pořizovány v součinnosti s příslušným okresním orgánem státní památkové péče územně plánovací podklady a územně plánovací**

b) využití jednotlivých prostorů, souborů a objektů musí být v souladu s jejich kulturní hodnotou, kapacitními a technickými možnostmi

c) *součinnost s příslušným okresním orgánem státní památkové péče je nutná rovněž při předprojektové přípravě staveb průmyslových, inženýrských, dopravních, občanských a bytových, stejně jako při projektové přípravě terénních a sadových úprav veřejných prostranství a vyhrazené zeleně*

d) při nové výstavbě a při vnějších a vnitřních úpravách nechráněných objektů se musí dbát architektonických i funkčních vztahů ke kulturním památkám a navazovat na jejich objemovou a prostorovou skladbu

f) *k umístování informačních, reklamních a jiných podobných zařízení v zóně, stejně jako k umístování prodejních stánků a ostatních obdobných zařízení do veřejných prostor, je nutný předchozí souhlas okresního orgánu státní památkové péče*

g) **poškození objektů a veřejných ploch je zakázáno** odst. (3): *„Příslušné orgány státní památkové péče sledují naplňování výše uvedených podmínek a svá stanoviska k předmětné problematice vydávají v návaznosti na intenzitu zájmu státní památkové péče a památkovou hodnotu jednotlivých částí zón.“*

Plán ochrany Městské památkové zóny Třebíč ve smyslu ustanovení § 6a zákona o památkové péči doposud vydán nebyl.

Památková zóna je území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty (podle § 6 zákona o státní památkové péči). Smyslem vyhlášení památkové zóny je zajistit, aby bylo v rámci jejích hranic chráněného prostředí sídla jako celku, aby ostatní stavby na tomto území respektovaly historický charakter sídla a jejich případné úpravy směřovaly k potvrzení tohoto charakteru a nápravě případných dřívějších nevhodných úprav

staveb a prostranství, nikoli k jeho narušení. Jednotlivé stavební akce na území památkové zóny musejí být proto posuzovány vždy v územním kontextu, tedy jak se případnou stavební činností změní daný objekt, ale i jak bude jeho zamýšlená úprava působit v rámci širšího urbanistického celku.

7.2. Území Městské památkové zóny Třebíč

A: Vnitřní Město - Jedná se o pravobřežní část Městské památkové zóny Třebíč v hranicích původního středověkého jádra města s hradebním opevněním. Dominantou je kostel sv. Martina s městskou věží. Přirozeným centrem Vnitřního Města je Karlovo náměstí se souborem mimořádně hodnotných měšťanských domů.

B: Jejkov - Patří k nejstarším třebíčským předměstím, které tvoří východní část historického území Městské památkové zóny Třebíč na pravém břehu řeky Jihlavy. Jejkov byl poznamenán řízenou asanací v druhé polovině 20. století, kdy došlo k vybourání části ulic Otmarova a Smila Osovského a k likvidaci klášterní zahrady v areálu bývalého kapucínského kláštera. Ke stavebním zájmům patří především budova hlavní pošty, areál bývalého kapucínského kláštera s kostelem Proměnění Páně.

C: Podklášteří - k. ú. Podklášteří v sobě zahrnuje dvě samostatné obce:

Židovské město - Nejhodnotnější územní část Městské památkové zóny Třebíč. Soubor 108 židovských domů + 2 nezastavěné parcely, dochované důležité objekty a instituce související s životem židovské diaspory v Třebíči (rabinát, synagogy, chudobinec, nemocnice, německá židovská škola, obecní dům, rodný dům podnikatelské rodiny Subaků), je komponentou 001 statku světového dědictví Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči, evidovaného v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod číslem rejstříku 12.

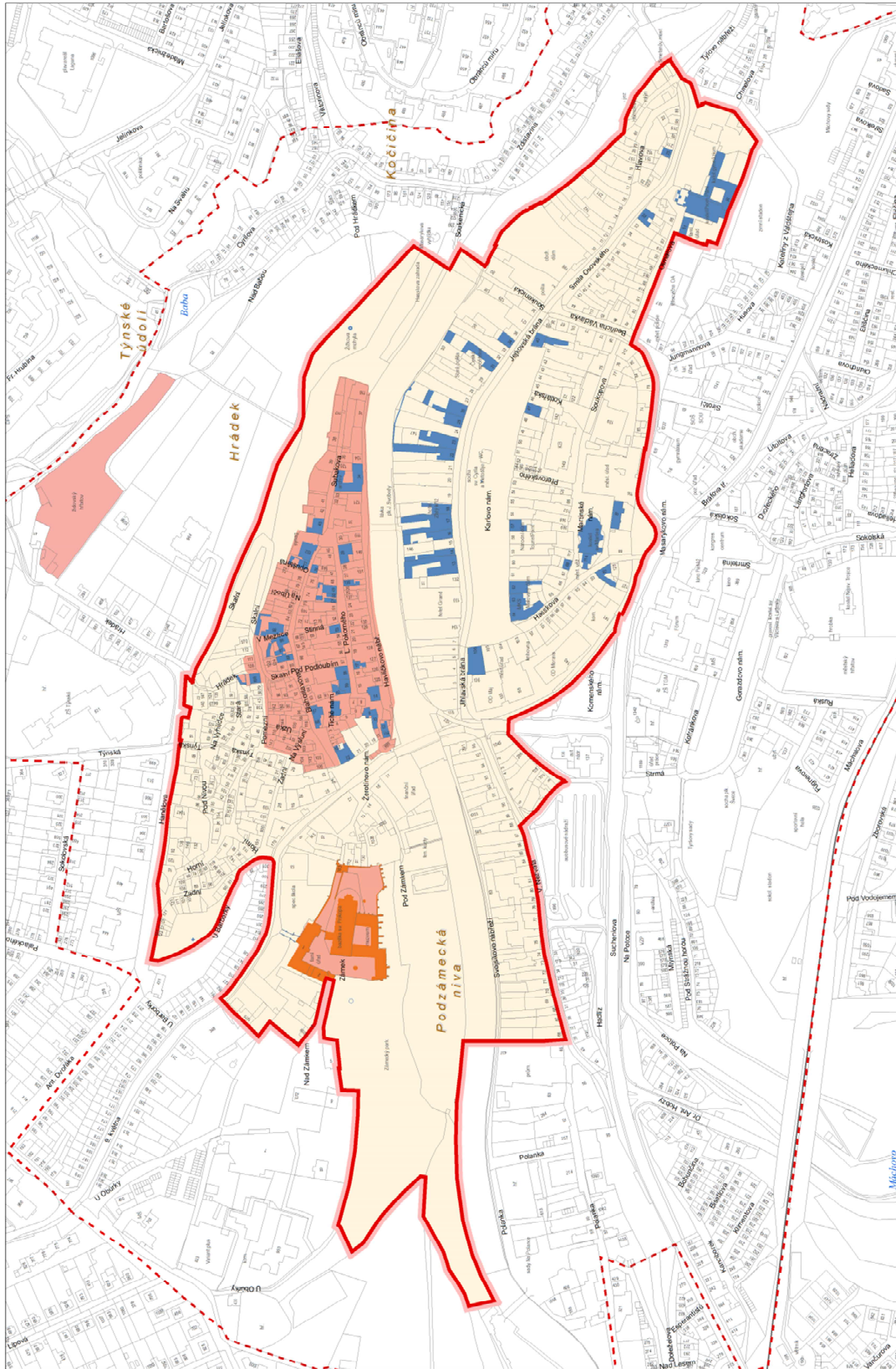
Jedním z důvodů, pro které došlo k zařazení na Seznam památek světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO je skutečnost, že židovská čtvrť je výjimečným dokladem stavebních a kulturních tradic židovské komunity, žijící uprostřed jiného kulturního a náboženského prostředí. Zároveň je svědectvím již zaniklé formy života v takto oddělené čtvrti. Za zcela unikátní je považovaná její celistvost a rozsah. Z výše uvedeného vyplývá závazek pro Českou republiku a soustavu jejích úřadů, odborných organizací, jakož i pro město Třebíč jako spolupředkladatele návrhu na zápis do seznamu UNESCO a zároveň správce tohoto kulturního statku, dbát na další uchování jedinečnosti tohoto území a systematicky pečovat o čistotu střešní krajiny, zachování hmotové skladby a půdorysné zástavby daného území, zachování autentičnosti území včetně respektování veškerých dochovaných prvků, dokládajících historický vývoj jeho zástavby. Jedním z klíčových ukazatelů, který umožňuje sledovat stav konzervace památky, je stav parteru židovské čtvrti. Z tohoto vyplývá jednoznačný požadavek na aplikaci tradičních technologických postupů a kategorický imperativ kladený na zachování dochovaných autentických architektonických detailů exteriérů domů. Zápis představoval zlom v dosavadní rozhodovací praxi a ve vyšší intenzitě zájmu státní památkové péče uplatňované pro tuto část památkové zóny.

Podklášteří - Lokalita patří k širšímu středu města. Podklášteří bylo původně samostatnou obcí a součástí Třebíče se stalo až na počátku 20. století.

Centrem území je zámek - bývalý klášter s bazilikou sv. Prokopa - bohatě vybavený klášter s kostelem sv. Prokopa, který byl významným náboženským, kulturním a hospodářským

centrem a v neposlední řadě i významnou vojenskou pevností, založila v roce 1101 moravská údělná knížata. V důsledku husitských válek a následných vojenských konfliktů opatství zaniklo a bývalý klášter se proměnil ve šlechtické sídlo. Nejdříve areál získali Pernštejnové. Vilém z Pernštejna prodal třebíčské panství v roce 1557 Burianovi Osovskému z Doubravice. Podstatné renesanční úpravy a změny třebíčského areálu pocházejí právě z doby Osovských, kdy bylo k jihozápadnímu nároží kvadratury připojeno patrové jihozápadní křídlo s konírnou v přízemí a byly rovněž postaveny objekty tvořící takzvané předzámčí, jež uzavírá areál bývalého kláštera ze severní a západní strany. Druhá žena Smila Osovského Kateřina z Valdštejna postoupila v roce 1628 Třebíč bratru Adamovi. Tímto Třebíč definitivně připadla Valdštejnům, kteří drželi panství až do roku 1945. Valdštejnové v polovině 18. století provedli barokizaci zámku, jež zasáhla zejména jihozápadní křídlo. Přestavba se dotkla také baziliky a její obnova byla svěřena staviteli Františku Maxmiliánu Kaňkovi. Kolem roku 1750 byl historický stavební vývoj areálu zámku v podstatě ukončen. V současné době zde sídlí Muzeum Vysočiny Třebíč. Nedílnou součástí areálu je rozsáhlý zámecký park a podzámecká niva.

E: **Stařečka** - Nejstarší třebíčské předměstí, které bylo z velké části asanováno v průběhu 80. let a nahrazeno technicistním řešením upřednostňujícím automobilovou a autobusovou dopravu. Stařečka tvoří předpolí Národní kulturní památky - zámku (bývalý klášter) s bazilikou sv. Prokopa. Z dochovaného stavebního fondu stojí za pozornost výrobní areál "ZON". Limonády "ZON" – tzv. ZONky – se vyrábí již od roku 1879.

TŘEBÍČ - městská památková zóna a UNESCO

hranice MPZ
  kulturní památka
  národní kulturní památka
  UNESCO
  ochr.pásma MPZ

8. Ochranné pásmo městské památkové zóny Třebíč

Ochranné pásmo Městské památkové zóny Třebíč bylo určeno rozhodnutím Okresního úřadu Třebíč, referátu kultury dne 1. 3.1996 č. j. 113/R 91/1996. Vyhlášením ochranného pásma je sledována zvýšená ochrana prostředí památkové zóny Třebíč před případnými nepříznivými vlivy z nejbližšího okolí a před rušivými zásahy, zvláště při stavbách a stavebních změnách v území vymezeném ochranným pásmem.

Na území ochranného pásma městské památkové zóny je třeba dodržovat tyto podmínky:

- Při pořizování územně plánovací, přípravné a projektové dokumentace, při provádění staveb a stavebních úprav, zásazích do terénních útvarů a městské zeleně je nutno dbát na, aby nebyla změnami půdorysné, hmotové a výškové konfigurace zástavby a přírodních prvků v území ochranného pásma oslabena nebo porušena historická urbanistická skladba, měřítko a silueta památkové zóny a její historicko-urbanistická vazba na území ochranného pásma.
- V ochranném pásmu nelze umisťovat zařízení a stavby, které by svými důsledky narušovaly životní prostředí a stavební fondy městské památkové zóny. Jedná se zejména o stavby vodohospodářské, zakládání lomů, vedení vysokotlakých plynovodů, ropovodů, veškerá nadzemní vedení, znečišťování ovzduší a vod, únik škodlivých látek, hluk, vibrace, zápach, veškeré druhy záření, hromadění odpadků apod.
- Při veškeré nové výstavbě a přestavbě je třeba zvláště sledovat působení stavebních souborů a výškových objektů na terénních horizontech města, které se pohledově uplatňují ve vztahu k památkové zóně, především se jedná o horizont za levobřežní části památkové zóny.
- Respektovat zástavbu předměstí (přízemí, patrové řadové městské domy) v lokalitě Hrádek.
- Zachovat v části Podklášteří ráz vilové čtvrti převážně dvoupodlažních domů se šikmými střechami a to především v partiích horizontu.
- Respektovat v lokalitě Jejkov čtvrt' činžovních řadových domů v kombinaci s občanskou vybaveností a neškodlivými výrobny.

Archeologické lokality:

Na základě registru archeologického naleziště dokládajících osídlení od starší doby kamenné až po raný středověk je řešené území územím archeologického zájmu ve smyslu § 22 odst. 2 zák. č. 20/1987 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Při zemních zásazích do terénu na takovém území dochází s vysokou pravděpodobností k narušení archeologických nálezů a z hlediska památkové péče je tedy nezbytné provedení předcházejícího záchranného archeologického výzkumu.

9. Drobná změna hranic statku UNESCO

Rozhodnutí Výboru o zápisu statku na Seznam světového dědictví:

- WHC – 03/27/COMI 24; 10 December 2003, 27th session (Paris, UNESCO Headquarters, Room XII, 30 June – 5 July, 2003).

Rozhodnutí Výboru SD 40 COM 8E z roku 2016, přijetí revidovaného znění OUV:

- Rozhodnutí Výboru z 02.07. - 12.07.2017 Krakov, 41 COM 8B.42, menší změna hranic statku.¹
- Rozhodnutí Výboru z 24.06.2018 - 04.07.2018 Manama (Bahrajn) SD 42 COM 8B.39 menší změna hranic statku.

Rozloha statku v hektarech (dle mapy ze dne 20.08.2015):

Komponenta 001 Židovská čtvrť: 4,34 ha

Komponenta 002 Židovský hřbitov: 1,13 ha

Komponenta 003 Bazilika sv. Prokopa: 1,08 ha

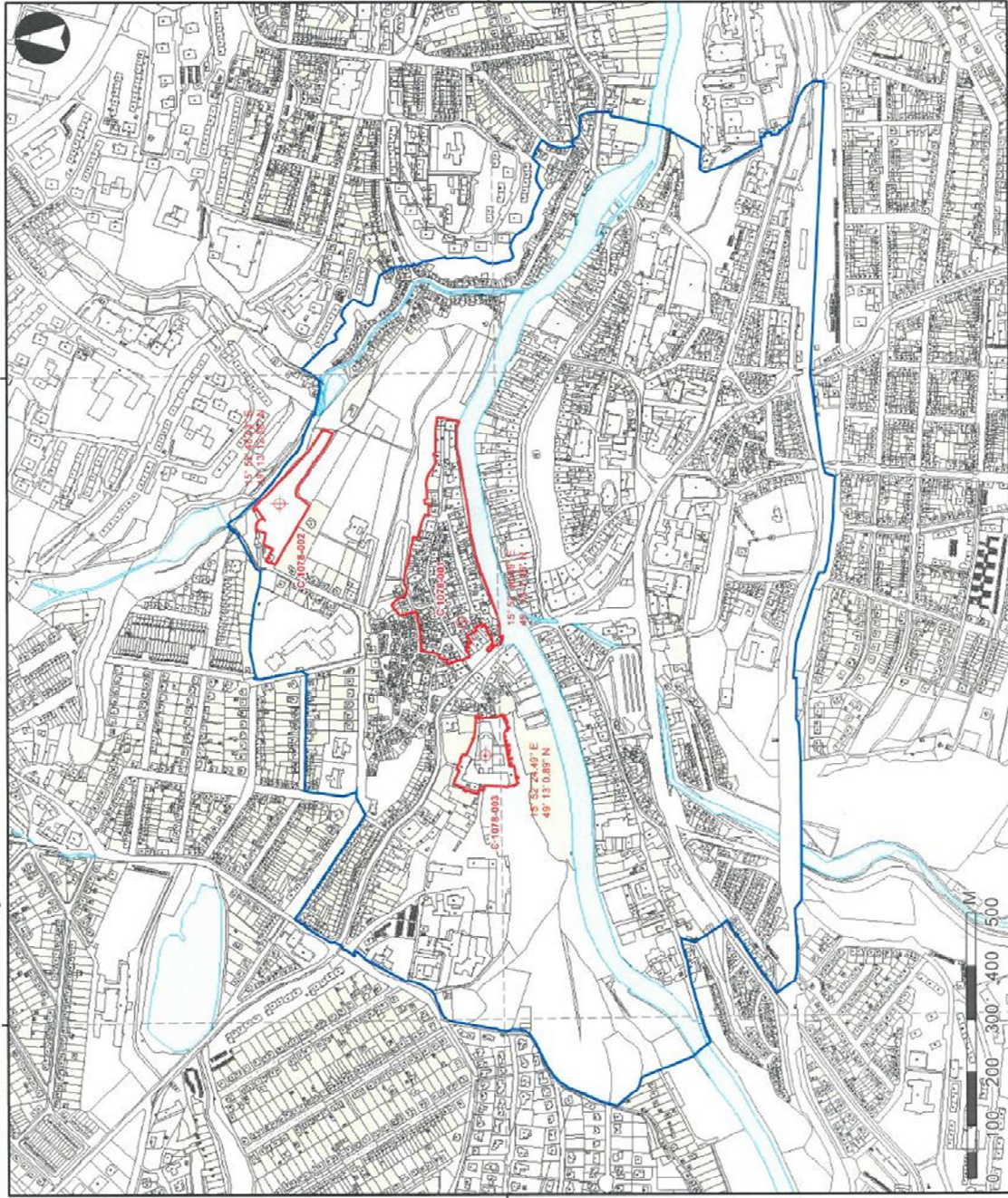
¹ Decision: 41 COM 8B.42: <http://whc.unesco.org/en/decisions/6914>

The World Heritage Committee,

1. Having examined Documents WHC/17/41.COM/8B.Add and WHC/17/41.COM/INF.8B1.Add,

2. Refers the proposed minor modification to the boundaries of the Jewish Quarter and St Procopius Basilica in Třebíč, Czech Republic, back to the State Party in order to provide additional justification for the proposed change of boundary for component 001 – The Jewish Quarter. This should include additional justification for the choice of an historical (1822) boundary as the basis for the component boundary in the context of the history of property and its significant period up to World War II, as well as a clarification for discrepancies between the 1822 boundary and the proposed boundary;

Jewish Quarter and St Procopius' Basilica in Třebíč, Id. N° 1078

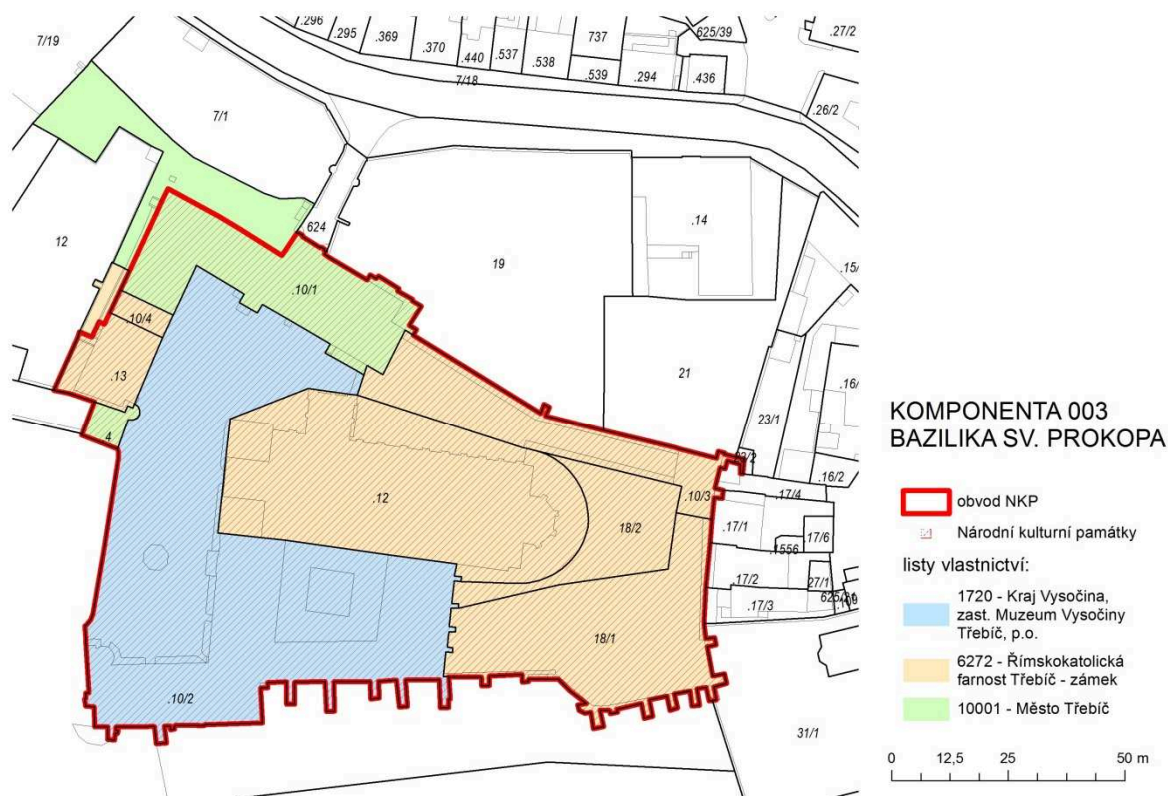
- Main Identification Points of WHP component parts
- Area of the World Heritage Property
- Buffer Zone of the World Heritage Property

WH Property: 6.55 ha
Buffer Zone: 136.89 ha

1:7 000

20. 8. 2015
© National Heritage Institute, Czech Republic
Base maps of CR WMS SMI
© Český úřad zeměměřický a katastrální
Map projection: WGS84/UTM zone 33N

10. Kulturní památky na území Městské památkové zóny Třebíč – zhodnocení jejich stavebně technického stavu

10.1. Městská památková zóna Třebíč

Městská památková zóna Třebíč má celkovou rozlohu 44,6 ha. Na jejím území se nachází 63 nemovitých kulturních památek zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR (počet souhlasí s počtem rejstříkových čísel, některé kulturní památky např. areál bývalého kapucínského kláštera se skládá z několika částí).

Poslední prohlášenou kulturní památkou je židovský dům Blahoslavova 64/16, stavba na pozemku stavební parcela číslo 207 v katastrálním území Podklášteří, obec Třebíč, okres Třebíč, Kraj Vysočina. Právní akt: Rozhodnutí Ministerstva kultury ČR, sp. zn. MK-S 4441/2020 OPP, č. j. MK 47185/2020 OPP ze dne 24.07.2020. Vlastníkem nové kulturní památky je fyzická osoba. Předmětný židovský dům je kulturní památkou evidovanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod číslem rejstříku 106552.

10.2. Zhodnocení stavebně technického stavu kulturních památek na území Městské památkové zóny Třebíč

<i>Měšťanské domy</i>	<i>Rejstříkové číslo</i>	<i>Objekt po rekonstrukci</i>	<i>Objekt vyžadující celkovou rekonstrukci</i>	<i>Objekt v odpovídajícím stavebně technickém stavu – dostatečné průběžné udržovací práce</i>
<i>Vnitřní Město</i>				
Jihlavská brána 106/1	22987/7-7177			x
Karlovo náměstí 13/7	36019/7-3125		x	
Karlovo náměstí 14/8	25468/7-3126			x
Karlovo náměstí 16	41788/7-3127		x	
Karlovo náměstí 17/11	30722/7-3128		x	
Karlovo náměstí 18/12	21028/7-3129		x	
Karlovo náměstí 22/16	35604/7-3130			x
Karlovo náměstí 23/17	19145/7-3131		x	
Karlovo náměstí 25/19	31511/7-3132		x	
Karlovo náměstí 26/20	40785/7-3133			x
Karlovo náměstí 31/25	45424/7-3134	x		x
Karlovo náměstí 34/28	42215/7-3135			x
Karlovo náměstí 40/29	23327/7-3136			x
Karlovo náměstí 47/36	28289/7-3137	x		x
Karlovo náměstí 57/46	39564/7-3138	x		
Karlovo náměstí 62/51	34546/7-3139			x
Karlovo náměstí 63/52	24093/7-3140		x	
Karlovo náměstí 64/53	42109/7-3141			x
Hasskova ulice 92/22	37635/7-3147			x
Hasskova ulice 68/11	30247/7-3146		x	

<i>Měšťanské domy</i>	<i>Rejstříkové číslo</i>	<i>Objekt po rekonstrukci</i>	<i>Objekt vyžadující celkovou rekonstrukci</i>	<i>Objekt v odpovídajícím stavebně technickém stavu – dostatečné průběžné udržovací práce</i>
<i>Jejkov</i>				
Smila Osovského 32/26	15029/7-3149		x	
Smila Osovského 25/35	11281/7-8684		x	

Židovské památky domy	Rejstříkové číslo	Objekt po rekonstrukci	Objekt vyžadující celkovou rekonstrukci	Objekt v odpovídajícím stavebně technickém stavu – dostatečné průběžné udržovací práce
<i>Zámostí, Podklášteří</i> Žerotínovo náměstí 22/14	50818/7-8989	x		x
Blahoslavova ul. 107/2	102890	x		x
Blahoslavova 98/12	50823/7-8989	x		x
Blahoslavova 97/10	104453	x		x
Blahoslavova 86/21 V Mezírce	103797		x ¹	
Blahoslavova 88/19	50822/7-8989		x	
Blahoslavova 85/23	102794	x		
Blahoslavova 76/34	103725			x
Blahoslavova 77/41	101729	x		x
Blahoslavova 64/16	106552		x ¹	
Havlíčkovo nábřeží 114/1	41242/7-3143	x		
Leopolda Pokorného 10/3	103853	x		x
Leopolda Pokorného 9/5	35336/7-3144		x	
Leopolda Pokorného 14/8	105087		x	
Leopolda Pokorného 59/13 Tiché náměstí 60/10	105519		x ¹	
Leopolda Pokorného 58/15	105255			x
Leopolda Pokorného 17/14	102834		x	
Leopolda Pokorného 53/25	13869/7-3145		x	
Leopolda Pokorného 50/33	102888		x	
Leopolda Pokorného 49/35	50821/7-8989		x	
Leopolda Pokorného 29/42	50819/7-8989			x
Leopolda Pokorného 7/11	106177	x		
Leopolda Pokorného 112/31	102889			x
Leopolda Pokorného 7/11	106177	x		
Leopolda Pokorného 136/36	104341	x		
Leopolda Pokorného 12/4	102838		x	
Subakova ul. 43/3	50820/7-8989			x
Subakova ul. 34/8	103090		x ¹	
Pomezní 108/23	104270	x		
Tiché náměstí 4/4	106434		x	
Přední synagoga	50824/7-8989			x
Zadní synagoga	36677/7-3120		x ¹	

poznámka ¹ – rekonstrukce probíhá

Sakrální architektura – klášterní areál	Rejstříkové číslo	Celková rekonstrukce provedena, objekt je v dobrém stavebně technickém stavu, dostačující jsou průběžné udržovací práce	KP vyžaduje ucelenou obnovu /rekonzervační restaurátorské práce
Zámek - areál bývalého benediktinského kláštera (dnes Muzeum Vysočiny Třebíč, předzámčí, farní úřad) s bazilikou sv. Prokopa	35539/7-3111	x	x
Areál bývalého kapucínského kláštera (dnes Katolické gymnázium Třebíč) s kostelem Proměnění Páně		x	x
– stavby			
Martinské nám. 87/20 (Vnitřní Město) – fara	22037/7-3150	x	
Otmarova ul. 51/20 (Jejkov) – fara	35539/7-3111	x	
Kostel sv. Martina s městskou věží (Vnitřní Město)	25901/7-3118	x	
Kaplička sv. Barbory (Podklášteří)	27233/7-3159	x	
Kaplička sv. Petra a Pavla v ohradní zdi (Jejkov)	35539/7-3111		x
– sochy		restaurováno	vyžadující rekonzervační práce
Sv. Jana Nepomuckého na podklášterském mostě	34939/7-3158		x
Sousoší sv. Jana Nepomuckého (mostek u zámku)	39500/7-3103		x
Sousoší Piety (mostek u zámku)	395007/-3103		x
Sv. Jana Nepomuckého (před kostelem Proměnění Páně na Jejkově)	35539/7-3111		x
Sv. Šebestiána (předprostor kostela sv. Martina na Martinském náměstí)	16254/7-3160	x	
Sv. Floriána (park na Martinském náměstí)	33464/7-3157	x	
Sousoší Cyrila a Metoděje na Karlově náměstí	46852/7-3156	x	
Pomník Františka Palackého (park na Martinském náměstí)	26438/7-3162	x	

<i>Ostatní</i>	<i>Rejstříkové číslo</i>	<i>Celková rekonstrukce provedena, objekt je v dobrém stavebně technickém stavu, dostačující jsou průběžné udržovací práce</i>	<i>KP vyžaduje ucelenou obnovu</i>
Městské opevnění	33705/7-3154	pravobřežní část řeky Jihlavy	hradební okruh v ul. Bedřicha Václavka

10.3. Vlastnické vztahy

<i>Měšťanské domy</i>	<i>Rejstříkové číslo</i>	<i>Právnícká osoba</i>	<i>Fyzická osoba</i>	<i>Církev</i>
Jihlavská brána 106/1	22987/7-7177	x		
Karlovo náměstí 13/7	36019/7-3125		x	
Karlovo náměstí 14/8	25468/7-3126		x	
Karlovo náměstí 16	41788/7-3127		x	
Karlovo náměstí 17/11	30722/7-3128		x	
Karlovo náměstí 18/12	21028/7-3129		x	
Karlovo náměstí 22/16	35604/7-3130		x	
Karlovo náměstí 23/17	19145/7-3131		x	
Karlovo náměstí 25/19	31511/7-3132		x	
Karlovo náměstí 26/20	40785/7-3133	x		
Karlovo náměstí 31/25	45424/7-3134	x		
Karlovo náměstí 34/28	42215/7-3135		x	
Karlovo náměstí 40/29	23327/7-3136		x	
Karlovo náměstí 47/36	28289/7-3137		x	
Karlovo náměstí 57/46	39564/7-3138		x	
Karlovo náměstí 62/51	34546/7-3139		x	
Karlovo náměstí 63/52	24093/7-3140	x		
Karlovo náměstí 64/53	42109/7-3141	x		
Hasskova ulice 92/22	37635/7-3147			
Hasskova ulice 68/11	30247/7-3146	x	x	
Smila Osovského 32/26	15029/7-3149		x	
Smila Osovského 25/35	11281/7-8684		x	

Židovské památky domy	Rejstříkové číslo	Právnícká osoba	Fyzická osoba	Církev
Žerotínovo náměstí 22/14	50818/7-8989	x		
Blahoslavova ul. 107/2	102890		x	
Blahoslavova 98/12	50823/7-8989	x		
Blahoslavova 97/10	104453	x		
Blahoslavova 86/21 V Mezírce	103797		x	
Blahoslavova 88/19	50822/7-8989		x	
Blahoslavova 85/23	102794		x	
Blahoslavova 76/34	103725		x	
Blahoslavova 77/41	101729	x		
Havlíčkovo nábřeží 114/1	41242/7-3143		x	
Blahoslavova 64/16	106552		x	
Leopolda Pokorného 10/3	103853		x	
Leopolda Pokorného 9/5	35336/7-3144		x	
Leopolda Pokorného 14/8	105087	x		
Leopolda Pokorného 59/13 Tiché náměstí 60/10	105519		x	
Leopolda Pokorného 58/15	105255	x		
Leopolda Pokorného 17/14	102834		x	
Leopolda Pokorného 53/25	13869/7-3145		x	
Leopolda Pokorného 50/33	102888			
Leopolda Pokorného 49/35	50821/7-8989		x	
Leopolda Pokorného 29/42	50819/7-8989	x		
Leopolda Pokorného 7/11	106177	x		
Leopolda Pokorného 112/31	102889		x	
Leopolda Pokorného 7/11	106177		x	
Leopolda Pokorného 136/36	104341		x	
Leopolda Pokorného 12/4	102838		x	
Subakova ul. 43/3	50820/7-8989	x		
Subakova ul. 34/8	103090		x	
Pomezní 108/23	104270	x		
Tiché náměstí 4/4	106434	x		x
Přední synagoga	50824/7-8989			x
Zadní synagoga	36677/7-3120	x		

Sakrální architektura – klášterní areál	Rejstříkové číslo	Právnícká osoba	Církev
Zámek - areál bývalého benediktinského kláštera (dnes Muzeum Vysočiny Třebíč, předzámčí, farní úřad)	35539/7-3111	x	x
s bazilikou sv. Prokopa			x
Areál bývalého kapucínského kláštera (dnes Katolické gymnázium Třebíč)			x
s kostelem Proměnění Páně			x
– stavby			
Martinské nám. 87/20 (Vnitřní Město) – fara	22037/7-3150		x
Otmarova ul. 51/20 (Jejkov) – fara	35539/7-3111		x
Kostel sv. Martina s městkou věží (Vnitřní Město)	25901/7-3118		x
Kaplička sv. Barbory (Podklášteří)	27233/7-3159	x	
Kaplička sv. Petra a Pavla v ohradní zdi (Jejkov)	35539/7-3111	x	
– sochy			
Sv. Jana Nepomuckého na podklášterském mostě	34939/7-3158	x	
Sousoší sv. Jana Nepomuckého (mostek u zámku)	39500/7-3103	x	
Sousoší Piety (mostek u zámku)	395007/-3103	x	
Sv. Jana Nepomuckého (před kostelem Proměnění Páně na Jejkově)	35539/7-3111		x
Sv. Šebestiána (předprostor kostela sv. Martina na Martinském náměstí)	16254/7-3160	x	
Sv. Floriána (park na Martinském náměstí)	33464/7-3157	x	
Sousoší Cyrila a Metoděje na Karlově náměstí	46852/7-3156	x	
Pomník Františka Palackého (park na Martinském náměstí)	26438/7-3162	x	

Ostatní	Rejstříkové číslo	Právnícká osoba	Fyzická osoba
Městské opevnění	33705/7-3154	x	x

10.4. Plánované akce obnovy kulturních památek na území Městské památkové zóny Třebíč v období 2022 - 2026

Kulturní památky na území Městské památkové zóny Třebíč jsou aktuálně v dobrém stavebně technickém stavu. Stav žádné z kulturních památek nelze označit za havarijní (kdy již bezprostředně hrozí fyzická likvidace vlastní hmotové podstaty). Stav řady kulturních památek však vyžaduje dílčí stavební obnovu či realizaci nezbytných udržovacích prací. Nadpoloviční většina souboru barokních soch již nyní vyžaduje finančně náročný rekonzervační restaurátorský zásah.

Měšťanské domy (z větší části v rukou soukromých fyzických osob), vyžadují periodickou údržbu. Velmi specifické stavební úpravy či odborné restaurátorské práce lze také v následujících letech předpokládat při záchraně a odborné stavební a restaurátorské obnově židovských domů. Finančně nákladnou bude především celková rekonstrukce tzv. Zadní synagogy. Již dnes lze prohlásit, že soubor stavebních prací bude zahrnovat odvlhčení stavby, odsolení zdiva, rekonstrukci kanalizace, opravu interiéru, specifickou obnovu autentických omítkových vrstev zakončenou celkovou restaurátorskou obnovou interiérové malby.

Biskupství brněnské, vlastník areálu bývalého kapucínského kláštera s kostelem Proměnění Páně na Jejkově, realizuje postupnou obnovu jednotlivých historických budov (konvent, serafínské křídlo). Záměrem je také obnovit ohradní zeď. Budoucím záměrem je také odstranit budovu tělocvičny a realizovat do historického prostoru příznivější novostavbu.

Stavební činnost Římskokatolické farnosti Třebíč – zámek bude v následujících letech zaměřena na vlastní objekt baziliky sv. Prokopa.

Následující tabulka rekapituluje akce obnovy kulturních památek na území MPZ Třebíč, které jsou připraveny k realizaci v období 2022 - 2026.

Akce obnovy kulturních památek připravené k realizaci v letech 2022 - 2026

Poř. č.	Kulturní památka	Rejstř. č. ÚSKP	Akce obnovy	Vlastník	Celkové náklady
1.	Zámek – bývalý klášter s bazilikou sv. Prokopa	39500/7-3103	Obnova střech nad boční severní lodí a vstupní předsíní – III. etapa	církev	1.579.731 Kč
2.	Zámek – bývalý klášter s bazilikou sv. Prokopa	39500/7-3103	Obnova střech nad opatskou kaplí a sakristií – IV. etapa	církev	1.200.000 Kč
3.	Zámek – bývalý klášter s bazilikou sv. Prokopa	39500/7-3103	Restaurování kamenných částí a prvků fasády, restaurování kazatelny	církev	6.118.413 Kč
4.	Zámek – bývalý klášter s bazilikou sv. Prokopa	39500/7-3103	Obnova části interiéru fary	církev	4.100.000 Kč
5.	Zámek – bývalý klášter s bazilikou sv. Prokopa	39500/7-3103	Obnova hradeb	církev	3.800.000 Kč
6.	Kostel sv. Martina	25901/7-3118	Celková obnova střechy a fasády	církev	4.600.000 Kč
7.	Kapucínský klášter s kostelem Proměnění Páně	35539/7-3111	Oprava ohradní zdi	církev	8.818.000 Kč
8.	Kapucínský klášter s kostelem Proměnění Páně	35539/7-3111	Celková rekonstrukce, včetně výměny oken	církev	3.655.000 Kč
9.	Kaplička sv. Petra a Pavla	35539/7-3111	Celková obnova	obec	1.000.000 Kč
10.	Koželužna č.p. 34/8	103090	Oprava dvorní části střešního pláště	FO	680.000 Kč
11.	Měšťanský dům Karlovo nám. č.p.47/36	28289/7-3137	Výměna 4 ks oken ve 2. NP uliční fasády	FO	240.000 Kč
12.	Měšťanský dům Karlovo nám. č.p. 17/11	30722/7-3128	Pokládka nové kamenné dlažby v průjezdu	FO	696.000 Kč
13.	Rabínský dům Tiché náměstí č.p. 4/4	106434	Celková obnova	církev	1.643.000 Kč
Akce obnovy kulturních památek na období 2022 – 2026 celkem					38.130.144 Kč

11. Financování obnovy památek

Dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, je vlastník kulturní památky povinen ji udržovat v dobrém stavu, toto soukromé financování nelze sledovat. Na obnovu památek v MPZ Třebíč přispívá stát, kraj, obec, vlastník objektu.

11.1. Stát – Ministerstvo kultury

11.1.1 Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

Tento program je nástrojem k obnově kulturních památek nacházejících se v nejcennějších částech našich historických měst prohlášených za městské památkové rezervace a městské památkové zóny.

Dotace na obnovu kulturních památek ze státního rozpočtu v rámci Programu regenerace MPR a MPZ v letech 2018 – 2021 činily 5.855.000 Kč.

Jednotlivé akce obnovy společně s jejich financováním za roky 2018 – 2021 zobrazuje následující tabulka:

Rok	Akce obnovy	Vlastník	Celkové náklady (Kč)	Podíl vlastníka (Kč)	Podíl města (Kč)	Dotace MKČR (Kč)
2018	Klášter benediktinů s bazilikou sv. Prokopa: <u>Bazilika sv. Prokopa</u> – obnova střechy – mnišský chór a presbytář	církev	763.024	92.024	70.000	601.000
	Dům č.p. 114 – obnova střechy	FO	378.513	190.661	37.852	150.000
	Kapucínský klášter s kostelem Proměnění Páně – restaurování slunečních hodin ve dvoře kvadratury	církev	68.000	27.200	6.800	34.000
	Klášter benediktinů s bazilikou sv. Prokopa - celková obnova a zajištění opěrné zdi (za farou)	církev	470.932	70.932	200.000	200.000
2019	Dům č.p.18/12 – restaurování madony a oprava fasády	FO	280.000	112.000	28.000	140.000
	Kapucínský klášter s kostelem Proměnění Páně – restaurování slunečních hodin	církev	107.000	43.300	10.700	53.000
	Koželužna Subakova 34/8 – obnova střešního pláště, oprava jižní části střechy a částečná oprava omítek	FO	707.958	287.162	70.796	350.000
	Klášter benediktinů s bazilikou sv. Prokopa: <u>Bazilika sv. Prokopa</u> – II. etapa obnovy střechy – mnišský chór a presbytář	církev	1.700.199	77.179	170.020	1.453.000
	Dům č.p. 49/35 – obnova truhlářských prvků – výměna 5 ks oken	FO	141.752	68.572	14.180	59.000

2020	Klášter benediktinů s bazilikou sv. Prokopa: <u>Bazilika sv. Prokopa</u> – III. etapa obnovy střechy – střecha nad boční severní lodí a vstupní předsíní	církev	930.943	37.848	93.095	800.000
	Židovský dům, Havlíčkovo nábřeží 114/1 – oprava fasády, nátěr vstupních dveří a výkladců	FO	347.107	187.396	34.711	125.000
	Koželužna Subakova 34/8 – oprava venkovních omítek, střešního pláště	FO	700.000	424.000	70.000	206.000
	Městský dům Smila Osovského 32/26 – náhrada stávající skladby podlah ve dvou místnostech 1. NP	FO	102.490	42.241	10.249	50.000
	Měšťanský dům Karlovo nám. 62/51 – obnova uliční fasády	FO	62.426	25.183	6.243	31.000
	Měšťanský dům Karlovo nám. 34/28 – výměna oken	FO	198.840	85.956	19.884	93.000
2021	Klášter benediktinů s bazilikou sv. Prokopa: <u>Bazilika sv. Prokopa</u> – obnova střech – 2. etapa - střecha nad boční severní lodí a vstupní předsíní; restaurování severních kamenných částí fasád baziliky – 1. etapa	církev	913.273	21.873	91.400	800.000
	Kapucínský klášter s kostelem Proměnění Páně – obnova dřevěného trámového stropu	církev	955.607	509.607	96.000	350.000
	Koželužna Subakova 34/8 – oprava omítek a střešního pláště	FO	720.000	407.000	72.000	241.000
	Kaplička sv. Petra a Pavla – I. etapa obnovy – realizace návrhu opatření proti zemní vlhkosti	obec	238.673	119.673	0	119.000

11.1.2 Program záchrany architektonického dědictví

Tímto programem je podporována obnova kulturních památek tvořících nejcennější součást našeho architektonického dědictví, jako jsou hrady, zámky, kláštery, historické zahrady, kostely apod. Zamýšlené práce přitom musí směřovat k záchraně kulturní památky nebo těch částí, které tvoří její podstatu.

Říční lázně Polanka – budova s převlékárny je vlastnictvím města Třebíče. Generální obnova byla zahájena v roce 2016 a byla realizována v šesti etapách. Závěrečná šestá etapa završila tuto mimořádně významnou obnovu kulturní památky na území města Třebíče v roce 2021. Celková náklady jsou vyčísleny částkou 12.771.382 Kč, která byla převážně hrazena z rozpočtu města Třebíče. Významnou částkou ve výsledné výši 5.700.000 Kč přispělo také Ministerstvo kultury ČR, prostřednictvím dotačního titulu Program záchrany architektonického dědictví. Rozsah stavebních prací zahrnoval statickou stabilizaci základů, dílčí repasi a nezbytné výměny poškozených dřevěných konstrukčních prvků a částí,

odstranění druhotných nátěrů a rekonstrukci původní barevné koncepce vnější podoby. Znovuoživena byla také funkčnost původních převlékacích kabin.

11.1.3 Program obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

Tento program přispívá na obnovu nemovitých kulturních památek (evidovaných), které se nalézají mimo památkově chráněná území (rezervace nebo zóny) a které nejsou prohlášeny za národní kulturní památky, nejsou ve vlastnictví ČR. Dotace ze státního rozpočtu činily za poslední čtyři roky každoročně průměrně 776.000 Kč.

11.2. Kraj Vysočina

Dotace na obnovu kulturních památek z rozpočtu Kraje Vysočina v letech 2018 - 2021 činily 2.999.959 Kč. Kraj Vysočina pravidelně vypisuje dotační a grantové programy pro oblast kultury a památkové péče. Jedná se o následující programy:

11.2.1 Program Památkově chráněná území

Účelem grantového programu je zajistit spolufinancování obnovy dochovaných historicky a památkově cenných konstrukcí a stavebních prvků objektů nebo rehabilitaci těchto konstrukcí a stavebních prvků dle historicky doložitelného stavu na objektech, které nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v památkově chráněných územích (tj. v zónách a rezervacích) a podstatným způsobem se uplatňují v jejich výrazu (tj. pohledově exponovaná exteriérová místa, veřejně přístupné interiéry objektů,...) Z tohoto programu poskytl Kraj Vysočina v roce 2020 dotaci ve výši 100.000 Kč.

11.2.2 Program Památky

Grantový program je členěn do dvou podprogramů:

Podprogram A – Obnova památek

Účelem podprogramu je obnova kulturních památek včetně jejich součástí, tj. údržba, restaurování, rekonstrukce a opravy prováděné v souladu se závazným stanoviskem příslušného orgánu památkové péče. Obnova je spolufinancována příspěvkem obce, na jejímž katastrálním území se památka nachází, ve výši min. 10 % celkových nákladů projektu. V případě, že v průběhu realizace projektu je nezbytné provést záchranný archeologický výzkum, je možné do celkových nákladů projektu zahrnout i náklady na jeho provedení ve výši max. 40 % celkových nákladů na obnovu kulturní památky (týká se právnických osob a fyzických osob, při jejichž podnikání vznikla nutnost záchranného archeologického výzkumu). Z tohoto podprogramu poskytl Kraj Vysočina v letech 2019 – 2021 dotace ve výši 1.235.831 Kč.

Podprogram B – Předprojektová dokumentace

Účelem podprogramu je zpracování průzkumů umělecko-historických hodnot a identifikaci poškození a závad konstrukcí kulturních památek. Jedná se zejména o statické posudky, restaurátorské průzkumy stavebně historické průzkumy (zpracované dle „Metodiky stavebně historického průzkumu“ vydaného Národním památkovým ústavem v roce 2015),

stratigrafické, mykologické, dendrochronologické průzkumy jednotlivých konstrukcí a objektů, archeologické výzkumy a další. Z tohoto podprogramu poskytl Kraj Vysočina v roce 2019 dotaci ve výši 24.700 Kč.

11.2.3 Program UNESCO

Účelem poskytovaných finančních prostředků je zajistit spolufinancování péče o památky UNESCO ve městech Telč (historické jádro), Třebíč (Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa) a Žďár nad Sázavou (Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře). Z tohoto programu poskytl Kraj Vysočina v letech 2018 – 2021 dotace ve výši 1.639.428 Kč.

11.3. Město Třebíč

Dotace na obnovu kulturních památek z rozpočtu města Třebíč v letech 2018 - 2021 činily 1.221.603 Kč. Částka zahrnuje finanční spolupodíly města Třebíče v rámci spolufinancování stavebních akcí v letech 2018 – 2021 dotovaných ministerstvem kultury v Programu regenerace MPR a MPZ.

Město Třebíč vynaložilo na grantové Programy Kraje Vysočina finanční prostředky (finanční podíl města jako vlastníka, povinná finanční spoluúčast) ve výši 2.782.847 Kč.

Město Třebíč kromě kulturních památek finančně podporuje i obnovu objektů, které nejsou památkově chráněny a nachází se v části městské památkové zóny. Každoročně vyhlašuje „Program pro poskytování dotací na obnovu stavebních objektů v části městské památkové zóny Třebíč“, pro který má město v rozpočtu pro každý rok vyčleněnou finanční částku a prostřednictvím tohoto dotačního programu podporuje obnovu střešních pláštěů, fasád a oken objektů v části MPZ.

V letech 2018 – 2021 byly v rámci Programu pro poskytování dotací na obnovu stavebních objektů v části městské památkové zóny Třebíč poskytnuty dotace v celkové výši 445.900 Kč.

11.4. Vlastní prostředky

Vlastníci objektů se spolupodíleli na financování obnovy kulturních památek v rámci Programu regenerace MPR a MPZ v letech 2018 – 2021 částkou 2.710.134 Kč.

Dále se vlastníci objektů finančně podíleli na stavebních akcích dotovaných Krajem Vysočina, tato částka v letech 2018 – 2021 činila 1.271.248 Kč.

12. Závěr

Součástí území Městské památkové zóny Třebíč je reprezentativní soubor měšťanských domů v celkovém počtu 22 zapsaných kulturních památek. V židovském městě bylo k 01.01.2022 zapsáno do Ústředního seznamu kulturních památek ČR 31 rejstříkových čísel.

Zajímavým segmentem historického stavebního fondu jádra města v hranicích Městské památkové zóny Třebíč je sakrální architektura, mj. dva bývalé klášterní areály (benediktinský a kapucínský), fara na Martinském náměstí a ul. Otmarova, kostel sv. Martina s městskou věží a kostel Proměnění Páně, kaplička sv. Barbory, a také soubor barokních

soch. K souboru kulturních památek sakrální architektury náleží také tzv. Přední synagoga a Zadní synagoga v Židovském městě. Kulturní památkou je obrozenecké sousoší Cyrila a Metoděje na Karlově náměstí a památník Františka Palackého v zeleném parku na okraji Komenského náměstí.

Areál bývalého kapucínského kláštera (dnes Katolické gymnázium Třebíč) zahrnuje původní areál kláštera s budovou konventu a Serafínskou školou, ohradní zeď, dále kapli sv. Petra a Pavla a kapličku Bolestné Panny Marie, sochu sv. Jana Nepomuckého a kostel Proměnění Páně.

Areál bývalého benediktinského kláštera zahrnuje vlastní stavbu baziliky sv. Prokopa, objekt zámku, který je dnes sídlem Muzea Vysočiny Třebíč. Dále nově zrekonstruované budovy předzámčí, zbytky středověkého systému opevnění kláštera a zámecký park.

Město Třebíč se rozhodlo sjednotit pravidla pro umístění restauračních předzahrádek a reklam na území MPZ Třebíč a v roce 2021 vydalo *Manuál tvorby veřejných prostranství města Třebíče. Restaurální předzahrádky a reklamy*². Manuál je členěn na dvě kapitoly: A. Restaurální předzahrádky a B. Reklama. Kapitola týkající se reklamy se věnuje označení provozoven a reklamě ve veřejném prostoru. Vlastníkům provozoven a restauračních předzahrádek nabízí Město Třebíč možnost čerpání finančních prostředků z Programu pro poskytování dotací na podporu realizace restauračních předzahrádek a označení provozoven³ na provedení nových restauračních předzahrádek (realizaci, grafický návrh, projektovou dokumentaci) a nového označení provozoven (realizaci, grafický návrh) na území městské památkové zóny. Dotační prostředky jsou mj. vázány na dodržení pravidel výše uvedeného manuálu, souhlas městského architekta a doložení příslušných povolení. Žadatelé mohou svou žádost o dotaci předem konzultovat s odborem rozvoje a územního plánování. Realizace restauračních předzahrádek a reklam v souladu s výše zmiňovaným dokumentem významně přispěje ke zhodnocení veřejného prostoru v Městské památkové zóně Třebíč.

Program regenerace městských památkových rezervací a městským památkových zón Ministerstva kultury ČR je velmi účinným nástrojem obnovy kulturních památek na území Městské památkové zóny Třebíč. Z výše uvedených skutečností o stavebně technickém stavu kulturních památek a předložených reálných záměrů jednotlivých vlastníků vyplývá, že navýšení objemu investovaných finančních prostředků bude v následujících letech potřebné a naprosto nezbytné.

---

² Publikace Manuál tvorby veřejných prostranství města Třebíče. Restaurální předzahrádky a reklama je v elektronické verzi ke stažení na webových stránkách města www.trebic.cz:

https://www.trebic.cz/assets/File.ashx?id_org=16973&id_dokumenty=52020

³ Bližší informace o Programu pro poskytování dotací na podporu realizace restauračních předzahrádek a označení provozoven jsou ke stažení na webových stránkách města www.trebic.cz:

<https://www.trebic.cz/program-pro-poskytovani-dotaci-na-podporu-realizace-restauracnich-predzahradek-a-oznaceni-provozoven-v-mestske-pamatkove-zone-trebic/ms-51772/p1=51772>